

АСЕАН ТА «ТИХООКЕАНСЬКИЙ ТРИКУТНИК»:
ПОЛІТИКА БАЛАНСУВАННЯ

У статті висвітлені інтеграційні процеси країн Південно-Східної Азії, політику балансування між країнами «тихоокеанського трикутника» (США, КНР, Японія). Дослідження показує природу Південно-Східної азійської регіональної динаміки безпеки, конкретизує так звані стратегії обмеження АСЕАН проти Китаю і частково роль Сполучених Штатів у цих стратегіях. Виходячи з того, що США є життєво важливим гравцем безпеки в регіоні, акцент робиться на тому, як ці держави бачать США та Японію в якості забезпечення гарантій безпеки по відношенню до Китаю.

Метою дослідження є аналіз балансування в ПСА щодо тісних регіональних відносин у плані безпеки із США, КНР та Японією в період від припинення біполярного протистояння до завершення світової фінансово-економічної кризи першого десятиліття XXI ст., представити узагальнюючі гіпотези стосовно того, які держави застраховуються від інших великих держав і за яких умов.

Методологічною основою статті є системний регіональний підхід, принципи історизму, логічності, а також сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. Для виконання поставлених цілей було використано такі методи історичного дослідження як історико-порівняльний, історико-системний, проблемно-хронологічний, структурно-функціонального аналізу. Поєднання цих наукових методів дало можливість усебічно і комплексно дослідити балансування сил у Південно-Східній Азії у постбіполярний період на тлі розвитку регіональних процесів і взаємозв'язку з ними.

Важливо констатувати, що дослідження балансування сил у Південно-Східній Азії буде розвиватись доти, доки сам регіон не набуде статусу гегемона, якщо таке буде можливим. Експерти вважають, що закладені в Тихоокеанській угоді принципи розв'язання торговельних суперечок можуть стати прикладом для майбутніх міжнародних економічних союзів. Зокрема, на часі масштабна угода – Трансатлантичне торговельне та інвестиційне партнерство (ТТІП), що означає створення режиму вільної торгівлі між США та Європейським союзом. Нова зона вільної торгівлі буде являти собою потенційно найбільшу регіональну угоду про вільну торгівлю в історії, на яку має припадати 46% від світового ВВП.

Ключові слова: азійсько-тихоокеанський регіоналізм, Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН), Китай, Транстихоокеанське партнерство, Сполучені Штати Америки (США), Японія.

5 жовтня 2015 р. представники США, Японії, Малайзії, В'єтнаму, Сінгапуру, Брунею, Австралії, Нової Зеландії, Канади, Мексики, Чилі і Перу підписали договір про Транстихоокеанське партнерство (ТТІП). Як бачимо у світову торгівлю ввійшли чотири країни Південно-Східної Азії та не включений Китай. І це не просто так. Про приєднання до ТТІП зацікавлені і такі країни, як Тайвань, Камбоджа, Філіппіни, Південна Корея. Варто зазначити, що у світі змінюються правила торгівлі і не останню роль у цьому процесі відіграє баланс впливу у Південно-Східній Азії (ПСА) США, Китаю та Японії.

Учасники ТТІП, як очікується, стануть ще активніше вести торгівлю між собою і поступово перетягувати на себе азійські виробничі ланцюжки. Експерти стверджують, що поява такого партнерства є продовженням американської політики щодо створення економічного блоку для протистояння зростаючому впливу Китаю. У цьому відношенні президент США Барак Обама висловився досить відверто: «Коли більше

95% потенційних клієнтів живуть за межами наших кордонів, ми не можемо дозволити таким країнам, як Китай, писати правила світової економіки. Ми повинні самі написати ці правила, відкриваючи нові ринки для американських товарів, встановлюючи високі стандарти для захисту робочих та збереження довкілля» [2].

Однак, не так давно в ПСА склався трьохсторонній баланс сил. Найбільш впливовими силами в регіоні виступають США, Китай, Японія. Незважаючи на своє перше місце, США ніколи не могли основну увагу направити на даний регіон. Навпаки, для Китаю – це центр докладання головних зусиль. Дані «гегемони» розділилися на два альянси: американсько-японський і Китай (який співпрацює час від часу з Росією). Що стосується тенденції розвитку, «політика панування» США та «політика ініціативи» Китаю будуть існувати, а от чия візьме – залежить від міжнародної обстановки у світі.

Певні аспекти досліджуваної тематики можна віднайти на шпальтах газети «MixedNews» [1, 2].

Незважаючи на те, що деякі аспекти проблематики вже аналізувалися науковцями, варто зазначити, що на сьогодні заявлена тематика ще не стала предметом окремого наукового дослідження. Саме в цьому й полягає наукова новизна публікації.

З огляду на це, метою статті є аналіз балансування в ПСА щодо тісних регіональних відносин у плані безпеки із США, КНР та Японією в період від припинення біполярного протистояння до завершення світової фінансово-економічної кризи першого десятиліття XXI ст., представити узагальнюючі гіпотези стосовно того, які держави застраховуються від інших великих держав і за яких умов.

Хеджування поведінки в ПСА складається з трьох елементів. По-перше, це непряме або м'яке балансування, яке в основному включає переконати інші великі держави, зокрема США, в якості противаги китайського регіонального впливу. По-друге, хеджування припускає комплексне залучення Китаю в політичному, економічному та стратегічному рівнях у надії, що китайські лідери можуть бути переконані або соціалізовані в поведінці, яка встановлена міжнародними правилами і нормами. У цьому сенсі політика заручення може розумітися як конструктивне хеджування проти потенційно агресивного китайського панування. Третім елементом є загальна політика, яка охоплює ряд регіональних великих держав для того, щоб дати їм частку в стабілізації регіонального порядку. Загальноновизнано, що держави ПСА насправді зіштовхуються з трьома ключовими небажаними наслідками: китайське панування або гегемонія, американський синдром абстрагування від регіону, нестійкий регіональний порядок існування цих трьох факторів та їх тісний взаємозв'язок ще більше ускладнює характер хеджування поведінки в регіоні.

Два твердження лежать в основі цього проекту. По-перше, країни малого та середнього розміру у ПСА не прийняли ні стратегії балансування, ні стратегії приєднання по відношенню до США та Китаю. Швидше вони розробили стратегію хеджування, яка охоплює непряме балансування, складну участь і велику частку поглинання. По-друге, в той час як регіональні стратегії безпеки США істотно відрізняються від всієї Південно-Східної Азії, в деяких прикордонних державах з'являються загальні стратегічні цілі по відношенню до Китаю, який вимагає більшої участі з боку США у політичній, економічній та військовій сферах. Очевидно, розуміння цих подій буде корисним у формуванні

ефективних партнерських зв'язків і політики між Сполученими Штатами та цими країнами.

Аналізуючи публікації публіцистичного характеру, можна стверджувати, що існує тенденція до вивчення окремих країн без систематичного порівняння або об'єднання різноманітних держав регіону разом як «АСЕАН», маючи на увазі, що регіональна позиція є послідовною і згуртованою [3]. Мало того, що такий недолік специфікації існує без задовільного аналізу, але він також є причиною неправильно сприйняття і помилкового планування політики.

Насамперед, слід звернути увагу, що за допомогою географії, історії та етнічної приналежності, Південно-Східна Азія є регіоном, який характеризується більшими відмінностями і варіацій, ніж його схожостями. Взагалі, відзначимо основні розбіжності між морською і континентальною Південно-Східною Азією, особливо по відношенню до ролі США і Китаю в політиці регіональної безпеки. Морська Південно-Східна Азія залучає політику США в регіоні, щоб зосередити увагу на цій морській дузі, значною мірою через стратегічні морські шляхи. За останнє десятиліття, після її виходу з баз на Філіппінах, США був наданий доступ до портів, ремонтної бази і військових баз в Сінгапурі, Малайзії та Індонезії. Сінгапур бере участь у відносинах з США, в той час як Малайзія має статус спостерігача. Ці країни побоюються, різною мірою про Китай – головним чином з точки зору економічної конкуренції та відносно китайських претензій на Південно-китайському морі. На противагу цьому, континентальні країни ПСА діють набагато більше з урахуванням обмежень у безпосередній близькості до Китаю, а також континентальної геополітики за участю спільних кордонів і конкуруючих впливів, особливо в Індокитаї та М'янмі – тайландсько-китайського взаємозв'язку. Часом зазначена область утворює щось схоже на власну підсистему, що тяжіє до китайського впливу.

Ця тенденція найбільш виражена в М'янмі, Лаосі та Камбоджі, де країни мають залежні відносини з Китаєм і США та відіграють дуже малу роль в їх стратегічному розрахунку [4; 12]. У рамках цієї групи В'єтнам і Таїланд виділяються як держави з більшим простором для маневрності та з іншими параметрами в тому, що вони сильніші держави в субрегіональному пануванні. Таким чином, вони демонструють цікаві стратегії хеджування по відношенню до Китаю.

З американської точки зору, три країни, вибрані для цього дослідження представляють собою важливий інтерес: Таїланд є однією з основ-

них держав, що не входить до НАТО – союзника Сполучених Штатів, Сінгапур є дуже близьким другом США і В'єтнам є країною, з якою Вашингтон більше, ніж просто зацікавлений у налагодженні ближчих стратегічних відносин. Існує надія, що вони будуть поділяти спільну схильність США надавати життєво важливу роль у забезпеченні регіональної безпеки, знаходячи суттєві особливості, відмінності в стратегіях і очікуваннях цих країн буде інформативним для американських політиків, аналітиків. Це особливо важливо, щоб підвести підсумки зрушень у сприйнятті політичних пріоритетів та очікувань, у той час, коли ці країни намагаються пристосуватися до змін у міжнародній системі після 11 вересня 2001 р., терористичних нападів на США та послідовною американською декларацією щодо зовнішньополітичних дій.

У період після терактів у Нью-Йорку і Вашингтоні 11 вересня 2001 р. Сполучені Штати були поглинені війною з тероризмом, війною з Іраком і загрозою зброї масового знищення. Інші країни поділяють цю стурбованість різною мірою. Наприклад, в Південно-Східній Азії, багато країн мають стійкі внутрішньополітичні і регіональні стратегічні проблеми, які повинні вирішуватися в тандемі з новою загрозою міжнародного тероризму [5]. Крім того, держави ПСА мають, як правило, невизначеність зростанням могутності Китаю – давнього стратегічного завдання, що сам по собі, Вашингтон не втратив з погляду, незважаючи на війну з терором.

Постає питання, як у Південно-Східній Азії оцінки регіонального стратегічного навколишнього середовища змінилися після 11 вересня? Як загроза тероризму відображається в регіоні? Чи є Китай загрозою? Можна стверджувати, що тероризм сприймається абсолютно важливим питанням безпеки, являє собою транснаціональний регіон, соціокультурну проблему, яка може бути краще вирішена в першу чергу через збір розвідувальної, поліцейської, а також моніторингової інформації у фінансових мережах, в рамках регіонального співробітництва, і через управління внутрішніх проблем розвитку національних урядів [11; 14; 17].

Китай, навпаки, може бути сприйнятий як традиційний стратегічний виклик, що відображається у сфері великих держав – віщуючи перехід, що більш дрібні держави регіону повинні спробувати адаптуватися, або впливати шляхом звернення до серії істотно силових – політичних варіантів [10]. Ця різниця означає, що тероризм і завдання Китаю цілком може співіснувати у головній частині поряд-

ку денного урядів ПСА. Але ось, що цікаво, чи відбувалась зміна уявлень цих двох питань протягом останніх трьох років?

Констатуємо, під час холодної війни Китай поставив пряму політику військової загрози не комуністичним державам в ПСА через підтримку Пекіна комуністичних заколотів в регіоні. У комуністичній ПСА Китай вів війну з В'єтнамом, щоб «навчити його» після вторгнення в Камбоджу в 1978 р. Після закінчення холодної війни, проте, головна турбота регіону з регіональної безпеки була зосереджена на чотирьох ключових потенціальних загрозах або проблемах, пов'язаних з підйомом Китаю.

По-перше, вони дуже обережно висловлюються про територіальні суперечки з приводу островів у Південно-китайському морі, в яких беруть участь Китай і чотири країни ПСА. Незважаючи на переговори, декларації поведінки в 2002 р., залишаються внутрішні розбіжності всередині країни з питання, і В'єтнам та Філіппіни все ще з осторогою відносяться до китайських посягань [13].

По-друге, держави Південно-Східної Азії стурбовані наслідками потенційного конфлікту між США і Китаєм, якщо Пекін стає все більш напористим чи Вашингтон вирішує прийняти більш агресивну політику стримування стосовно Пекіну.

По-третє, маленькі і середні країни сприймають серйозну загрозу від регіонального домінування китайців. Це найбільш очевидно, якщо Пекін переслідує агресивну політику в плані територіального або ресурсного панування. У цьому сенсі, китайський регіональний однополярний по собі розглядається з підозрою через невизначеність щодо його намірів у довгостроковій перспективі.

Але головна проблема, породжувана посиленням Китаю є економічна. Китай є сьомою за величиною експорту країною у світі і найбільшим виробником зерна, вугілля, заліза, сталі, цементу тощо. З точки зору ВВП з урахуванням карбування паритету, він має другу за величиною економіку після США, а його економіка в середньому не менше 7 % щорічного зростання протягом останнього десятиліття. Отже, зрозуміло, китайська економіка продовжує зростати, її попит на експорт з країн буде збільшуватися, особливо з точки зору сировинних товарів і природних ресурсів. Наприклад, обсяг торгівлі Китаю з ПСА зріс з 8 млрд. \$ в 1981 р. до 41,6 млрд. \$ в 2001 р. Якщо в даний час переговори між Китаєм і азійськими країнами щодо угод про вільну торгівлю є успішними, найбільша в світі

зона вільної торгівлі буде створена та міститиме 1,7 млрд. осіб, сукупний ВВП 2 трлн дол., а загальна торгівля перевищуватиме 1,2 трлн дол.

Проте, Китай і багато країн Південно-Східної Азії на нинішньому етапі економічного розвитку, як правило, конкурентоспроможніші, ніж власники прямих іноземних інвестицій та експорту продукції обробної промисловості на ринках розвинених країн. ПСА турбується, перш за все, про Китай несанкціонований відбір іноземних інвестицій в регіоні: в останні роки Китай залучає від 50 до 70% від іноземних інвестицій в Азії (за винятком Японії), на відміну від 20%. Навіть хоча відбувається падіння рівня притоку іноземних інвестицій, азійські держави можуть мати спільні наслідки з подіями в 1997 р. фінансової кризи, ніж прямої конкуренції з боку Китаю, статистика і раніше представляла питання про довгострокову здібність Південно-Східної Азії, щоб залучити прямі іноземні інвестиції [16]. Крім того, ПСА стикається з жорсткою китайською конкуренцією, швидке зростання та іноземні інвестиції роблять Китай у світі видатним виробником інтенсивних товарів, зокрема, як текстиль, інформаційних технологій, апаратного забезпечення та електроніки. Такі країни, як В'єтнам, Індонезію, Таїланд турбує посилення китайського конкурсу на США і Європейський союз з текстильних квот, в той час як швидке розширення Китаю нетрадиційного експорту, таких як машинобудування і електроніка надає найбільш руйнівний вплив на Індонезію, Таїланд, Малайзію, Філіппіни. У порівнянні з цими країнами, Китай володіє набагато більшою кількістю кваліфікованих робітників. При більш низьких граничних і середніх витратах, Китай, таким чином, має можливість користуватися величезною перевагою по витратах. Середня вартість праці в годину в Малайзії і Таїланді становить близько \$ 2, в порівнянні з тільки 50 центів у Китаї. В результаті країни ПСА стикаються із серйозними проблемами підвищення ціни і якості своєї продукції для того, щоб залишатися конкурентоспроможними.

Зауважимо, коли президентом Китаю був Цзян Цземін, країна мала більш конструктивну зовнішню політику. Це найяскравіше видно із зростаючої співпраці Пекіну з АСЕАН і китайської участі в Регіональному Форумі АСЕАН, що був присвячений обговоренню безпеки регіону, та на якому Китай вперше домовився в документі 2002 р. [6; 7]. Участь Пекіну в двосторонніх та багатосторонніх переговорах стосовно Південно-китайського моря показали його бажання приймати мирні рішення в територіальних суперечках, в економічній

сфері. Також Китай прийняв вільну торгівлю з Південною Азією до 2010 р. і активно прощтовхував АСЕАН+3 [15].

Акцентуємо увагу на тому, що стійка інституційна підтримка є одним із способів, в який США можуть побічно допомогти В'єтнаму для забезпечення себе від потенційної агресії з боку Китаю з урахуванням заклопотаності Ханоя не робити ніяких рухів, очевидно, спрямованих на стримування Китаю. В'єтнамські чиновники в приватному порядку висловлюють бажання бачити США у змінах своєї політики невтручання щодо цього питання, а не в «ставленні ретельного занепокоєння», особливо в частині, що стосується питань свободи судноплавства і загальної стабільності у Східній Азії. Вони вважають, що занепокоєння США може допомогти утримати потенційний китайський авантюризм в цій суперечці. Наприклад, один американський аналітик також припустив, що Сполучені Штати можуть поліпшити перспективи світу в Південно-китайському морі в кількох напрямках: шляхом підтримки супутникової розвідки контролювати військову активність, проведення періодичних військово-морських навчань, а також підтримка багатосторонньої участі через діалоги та рішення [8].

Оскільки Китай і США прагнуть відігравати більш активну роль в ПСА, держави регіону стали знаходити для себе користь в російській присутності. Час покаже, чи зуміє Росія скористатися новим кліматом для того, щоб налагодити більш ґрунтовні зв'язки з регіональними організаціями. Через пріоритетності для них російсько-китайського співробітництва російські політики поки діють обережно, часом навіть ціною проникнення в Південно-Східну Азію. На думку дослідників з Далекосхідного федерального університету А. Лукіна та С. Севастьянова, одна з можливих інтерпретацій відсутності президента В. Путіна на Східноазійському саміті в Камбоджі в листопаді 2012 р. полягає в його небажанні приймати чиясь сторону при обговоренні спірних регіональних проблем. Тим не менш, редактор тайської газети «The Nation» Каві Чонкіттаворн відзначив, що хоча російські ініціативи в сфері безпеки в Південній Азії виглядають «гнітючими», третій термін В. Путіна «зробить вплив на Азійсько-тихоокеанський регіон, і особливо на АСЕАН, більш, ніж коли-небудь раніше». Це пояснюється тим, що інтерес Росії полягає в перерозподілі балансу сил в регіоні, тоді як США і Китай прагнуть збільшити свій власний вплив. У той час, як у ПСА стурбовані зростаючою напористістю Китаю і прагненням США

«відновити рівновагу», Росія може запропонувати для будь-яких двосторонніх переговорів багато чого, а саме озброєння, нафту, газ, Арктичний морський шлях, який з часом стане альтернативою Малаккській протоці. Замість того, щоб задовольнятися маргінальною роллю в азійських міжнародних організаціях, російські політики тепер намагаються розвивати свої власні альтернативи, запрошуючи, наприклад, В'єтнам приєднатися до Євразійського митного союзу. Після кількох десятиліть розмов про роль Росії в АТР російські лідери (за умови якщо вони виявляться готовими послідовно взаємодіяти зі своїми сусідами у вищезазначених сферах) можуть виявити, що інтерес Москви в перерозподілі балансу сил в АТР знаходить відгук у інших регіональних державах, таких як Австралія і Японія. Відповідно, у Росії

з'явиться потенціал для наведення нових мостів між Євразією та Азійсько-тихоокеанським регіоном [9]. Однак, це не змінює ставлення до неї як держави-агресора у Європі.

Китай також «підливає масло у вогонь», і уряд США розуміє всю складність порозуміння з Китаєм, однак значних успіхів ще не досягнуто, але ж є певні зрушення, що дає надію на майбутню мирну співпрацю між КНР та США.

Таким чином, відбувається фрагментація світової економіки, нові регіональні економічні союзи створюються для того, щоб домовлятися, що часто погано виходить в рамках СОТ. Тому можна припустити, що діючі правила світової торгівлі будуть змінюватися, а разом з тим Південно-Східна Азія вже не буде балансувати, а повноцінно й незалежно увійде у міжнародну політику відносин.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Головаха Н. Новый баланс сил в Азии: Япония и США, Китай и Россия, Индия и АСЕАН / Н. Головаха // MixedNews, 2014 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://mixednews.ru/archives/67741>
2. Гусев С. В мире меняются правила торговли: что принесет Транстихоокеанское партнерство / С. Гусев // Сегодня.ua, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://www.segodnya.ua/economics/enews/v-mire-menyayutsya-pravila-torgovli-cto-prineset-transtihookeanskoe-partnerstvo-658172.html>
3. Bert, Wayne. The United States, China, and Southeast Asian Security: A Changing of the Guard? // Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2003.
4. Dalpino, Catharin. The Bush Administration in Southeast Asia: Two Regions? Two Policies? // In Robert Hathaway and Wilson Lee, eds., George W. Bush and Asia: A Midterm Assessment. Washington, D.C.: Wilson Center, 2003.
5. Desker, Barry, and Kumar Ramakrishna. Forging an Indirect Strategy in Southeast Asia // Washington Quarterly 25(2), 2002. Page 161–76.
6. Foot, Rosemary. China in the ASEAN Regional Forum: Organizational Processes and Domestic Modes of Thought // Asian Survey 38(5), 1998. Page 425–440.
7. Goh, Evelyn, and Amitav Acharya. The ASEAN Regional Forum: Comparing Chinese and American Positions // In Melissa Curley and Nick Thomas, eds., Advancing East Asian Regionalism. London: Routledge, 2005.
8. Kenney, Henry J. Shadow of the Dragon: Vietnam's Continuing Struggle with China and Its Implications for U.S. Foreign Policy // Washington, D.C.: Brassey's, 2002.
9. Knong, Yuen Foong. Coping with Strategic Uncertainty: The Role of Institutions and Soft Balancing in Southeast Asia's Post-Cold War Strategy / In J. J. Suh, Peter J. Katzenstein, and Allen Carlson, eds., Rethinking Security in East Asia: Identity, Power, and Efficiency // Stanford: Stanford University Press. 2004.
10. Knong, Yuen Foong. Negotiating Order During Power Transitions // In Charles Kupcan et al., eds., Power in Transition: The Peaceful Change of International Order. Tokyo: United Nations University Press, 2001.
11. McFarlane, John. Future Implications for Policing // Mimeo, 2002. [Electronic resource]. – Access mode: http://idun.its.adfa.edu.au:16080/ADSC/homeland/John_McFarlane.pdf.
12. Muni, S. D. China's Strategic Engagement with the New ASEAN // Singapore: IDSS, 2002.
13. Shee, Poon Kim. The South China Sea in China's Strategic Thinking // Contemporary Southeast Asia 19(4), 1998. Page 369–387.
14. Smith, Paul J. Terrorism in Asia // Harvard Asia Pacific Review 2002. Page 44–50.
15. Wong, John, and Sarah Chan. China-ASEAN Free Trade Agreement // Asian Survey 43(3), 2003. Page 507–526.
16. Wu, Shicun, and Huaifeng Ren. More Than a Declaration: A Commentary on the Background and Significance of the Declaration on the Conduct of Parties in the South China Sea // Chinese Journal of International Law 2(1), 2003. Page 311–20.

17. Zakaria, Fareed. The Return of History: What September 11 Hath Wrought // In James F. Hoge and Gideon Rose, eds., How Did This Happen? Terrorism and the New War. New York: Public Affairs, 2001.

© *Инна Подберезных*
(*Николаев*)

АСЕАН И «ТИХООКЕАНСКИЙ ТРЕУГОЛЬНИК»: ПОЛИТИКА БАЛАНСИРОВАНИЯ

В статье освещены интеграционные процессы стран Юго-Восточной Азии, политика балансирования между странами «тихоокеанского треугольника» (США, КНР, Япония). Исследование показывает природу Юго-Восточной азиатской региональной динамики безопасности, конкретизирует так называемые стратегии ограничения АСЕАН против Китая и частично роль Соединенных Штатов в этих стратегиях. Исходя из того, что США являются жизненно важным игроком безопасности в регионе, акцент делается на том, как эти государства видят США и Японию в качестве обеспечения гарантов безопасности по отношению к Китаю.

Целью исследования является анализ балансирования в ЮВА согласно региональных отношений в плане безопасности с США, КНР и Японией в период от прекращения биполярного противостояния к завершению мирового финансово-экономического кризиса первого десятилетия XXI в., представить обобщающие гипотезы о том, какие государства страхуются от других великих держав и при каких условия.

Методологической основой статьи является системный региональный подход, принципы историзма, логичности, а также совокупность общенаучных и специальных методов исследования. Для выполнения поставленных целей были использованы следующие методы исторического исследования как историко-сравнительный, историко-системный, проблемно-хронологический, структурно-функционального анализа. Сочетание этих научных методов позволило всесторонне и комплексно исследовать балансировки сил в Юго-Восточной Азии в постбиполярный период на фоне развития региональных процессов и взаимосвязи с ними.

Важно констатировать, что исследование балансировки сил в Юго-Восточной Азии будет развиваться до тех пор, пока сам регион не приобретет статус гегемона, если такое будет возможным. Эксперты считают, что заложенные в Тихоокеанском соглашении принципы решения торговых споров могут стать примером для будущих международных экономических союзов. В частности, на времени масштабное соглашение – Трансатлантическое торговое и инвестиционное партнерство (ТТИП), что означает создание режима свободной торговли между США и Европейским союзом. Новая зона свободной торговли будет представлять собой потенциально большое региональное соглашение о свободной торговле в истории, на которую будет приходиться 46% от мирового ВВП.

Ключевые слова: азиатско-тихоокеанский регионализм, Ассоциация стран Юго-Восточной Азии (АСЕАН), Китай, транстихоокеанское партнерство, Соединенные Штаты Америки (США), Япония.

© *Inna Podberезnykh*
(*Mykolayiv*)

ASEAN AND «PACIFIC TRIANGLE»: POLICY OF BALANCING

The article highlights the integration process of South-East Asian, policy of balancing between «Pacific Triangle» (USA, China, Japan). Research shows the nature of the Southeast Asian regional security dynamics, concretizes the so-called ASEAN limitation strategy against China and partly the role of the USA in these strategies. Based on the fact that the USA is a vital player in the regional security, the focus is on how these states see the USA and Japan as security guarantors of security in relation to China.

The aim of the study is to analyze the balance in the Southeast Asia about close regional relations in the security of the United States, China and Japan during the period of suspension of bipolar confrontation to end of the global financial crisis first decade of the XXI century and to submit generalizing hypotheses about which insured about other great powers and under what conditions.

The methodological basis of the research is a systematic regional approach, the principles of historicism, logic and a set of general and special methods. To accomplish these goals we used the following methods of historical research as a historical and comparative, historical, systemic, problem-chronological, structural and functional analysis. The combination of these scientific methods made it possible to comprehensively investigate and complex balance of forces in the Southeast Asia in the post-bipolar period against the backdrop of regional processes and the relationship with them.

In terms of strengthening regional and global impact of China due to the global financial crisis of

2008–2010., moving the center of global economic development to Asia Barack Obama administration clearly demonstrates the desire to restore US leadership in the region, which strengthens US-Chinese competition for influence in SEA. East and Southeast Asia begin more acutely than ever; feel the need and benefits of economic cooperation, perhaps even to integration. The objective course of economic development, the laws of the market determine that Asia-Pacific countries, especially the «Asian subsystem» all increasingly depend on economic ties with each other. The formation of regional groupings in Europe and America, competition for financial and material resources, complexity and uncertainty of prospects of multilateral trade negotiations at the global level, problems in relations with the US - all this creates a number of international problems the release of which can only be multilateral cooperation.

As a result, in Southeast Asia is some evidence of a marked shift in the perception of China as a potentially destabilizing factor. On the one hand, politicians still support the realist view that economic potential will necessarily evolve into a military power. On the other hand, the same policy seems to have become more optimistic about the political implications of China's rise. They seem resigned to the reality of rebirth giant neighbor and see their task to make the best of it, usually normalizing this situation, which makes it less unknown quality and thus offers more control.

It is important to note that the study of balancing forces in Southeast Asia will be developed until the region itself has acquired hegemonic status, if such is possible. Experts believe that the agreement laid down principles in the Pacific solving trade disputes could become a model for future international economic alliances. In particular, the time scales deal – Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP), which means the creation of a free trade regime between the US and the European Union. The new free trade zone will potentially be the largest regional free trade agreement in history, which should account for 46% of global GDP.

Key words: Asia-Pacific regionalism, the Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), China, trans partnership, United States (US), Japan.

До редакції надійшла 22.12.2015.